

‘Netbeheer staat niet bol van ego’s’

De overname van een hoogspanningsnet in Duitsland kost het Nederlandse staatsbedrijf Tennet 6 miljard extra. Toch was het geen blunder, verweert directeur Mel Kroon zich. Er gaat geen Nederlands geld naar Duitsland. Hij nam geen onnodig risico uit egotripperij.

Door onze redacteur
MARCEL AAN DE BRUGH

Een egotripper? Hij? Ach, kom nou toch! Mel Kroon wil die „belachelijke aantijging” onmiddellijk rechtzetten.

Kroon is de baas van Tennet, eigenaar van het hoogspanningsnet in Nederland. Afgelopen zaterdag werd hij in deze krant beschuldigd van egotripperij door oud-staatssecretaris en econoom Sweder van Wijnbergen. Die vindt dat Kroon een domme en risicovolle overname heeft gedaan in Duitsland, eind 2009. Voor bijna een miljard euro kocht staatsbedrijf Tennet het hoogspanningsnet van het Duitse energiebedrijf E.ON.

Maar het net is instabiel, zei Van Wijnbergen. Het vereist grote investeringen. Zes miljard euro tot 2020. En Tennet moet in die periode ook al 5 miljard euro investeren in het Nederlandse net. Wat zie je nu dus gebeuren, foeterde Van Wijnbergen. De Staat – lees: de burger – moet bijspringen. Onlangs werd besloten 600 miljoen euro extra in Tennet te stoppen.

En er speelt meer. Minister Verhagen (Economische Zaken, CDA) maakte net voor de zomer bekend Tennet te gaan privatiseren, omdat de Staat alle miljardeninvesteringen niet alleen kan dragen.

U zou volgens Van Wijnbergen een blunder hebben begaan met deze overname.

„Zijn verwijt was vooral gericht aan onze aandeelhouder, het ministerie van Financiën. Ik verzeker u dat naar deze deal heel zorgvuldig is gekeken. Eerst door Economische Zaken, en daarna ook door Financiën. Ze kijken nog steeds mee. Ze willen weten of eruit komt wat ervan verwacht werd.”

U vindt niet dat u een onnodig risico heeft genomen?

„Ik heb in veel sectoren gewerkt en zeker die van het netbeheer staat niet bol van de egotripperij.”

Publieke bedrijven en buitenlandse overnames zijn geen gelukkige combinatie in Nederland. Eind vorige eeuw gingen energiebedrijven als Nuon en Essent op overnamejacht in het buitenland. Ze kochten waterbedrijven, telecom, afvalverwerkers. Het werd geen succes. Ze draaiden begin deze eeuw alles weer terug. De politiek keerde zich tegen buitenlandse overnames door publieke bedrijven. Dat was spelen met belastinggeld. Te risicovol. Maar met de overname in Duitsland waagt Tennet het toch weer. Kroon legt het uit, op het hoofdkantoor in Arnhem.

Het past in de strategie om meer stroomverbindingen te maken met omliggende landen, zegt hij. Daardoor trekken de stroomprijzen in Duitsland en Nederland naar elkaar toe. Dat is lang niet zo geweest. Nederland lag met zijn stroomnet geïsoleerd en was duurder uit dan bijvoorbeeld de Duitsers. „Onze industrie klaagde er steen en been

over”, zegt Kroon. Met de ministeries van EZ en Financiën heeft Tennet in 2002 een strategie opgesteld om dat nadeel weg te werken door van Nederland een *powerhub* te maken. Met meer verbindingen naar het buitenland, met levendige handel. Inmiddels ligt er een kabel naar Noorwegen, die goedkope waterkracht importeert. Sinds april is er een verbinding met Groot-Brittannië. Ook komen er tal van nieuwe kolen- en gascentrales bij, en windparken. Kroon: „Nederland importeerde 20 procent van zijn stroom, maar we gaan naar een situatie waarbij we 35 procent exporteren.” De markten van België, Frankrijk, Nederland en Duitsland zijn inmiddels gekoppeld. Er is handel over en weer. De prijsverschillen zijn zo goed als verdwenen.

Koppeling van de Duitse en Nederlandse stroommarkt was er ook gekomen zonder dat u het netwerk van E.ON had overgenomen. Waarom die overname?

„Het hoogspanningsnet van E.ON kwam in 2009 totaal onverwachts te koop. Omdat op dat moment de financiële markten werden gesteerd, bleven *private equity* en pensioenfondsen weg bij de biedingen. We hebben het net voor een aantrekkelijke prijs kunnen kopen, 885 miljoen euro. In Duitsland is dit jaar het net van Amprion verkocht, voor een prijs die zo’n tien procent hoger ligt.

„We bestellen transformatoren nu in een grotere oplage en kunnen daardoor makkelijker kortingen bedingen. En we hoeven niet langer in beide landen noodvermogen paraat te hebben, in het geval er een plotseling tekort aan stroom is. Dat hoeft

‘Iedereen snapt dat er eigen vermogen bij moet als je 5 miljard moet investeren’

nog maar in één land. Het scheelt 20 miljoen euro aan kosten.”

U moet in het Duitse net 6 miljard euro investeren. Hoe financiert u dat?

„Onze aandeelhouder heeft gezegd geen extra kapitaal in het Duitse net te willen stoppen, om niet het beeld te scheppen dat de Nederlander geld betaalt aan de Duitser. Tweederde van de investeringen gaat naar de aansluiting van windparken op de Duitse Noordzee. We willen de parken per project onderbrengen in een aparte bv. We stellen steeds 49 procent van de aandelen beschikbaar. Eerst bieden we twee parken aan, BorWin 1 en 2. Het principe kunnen we straks herhalen.”

En die 600 miljoen euro dan, die de Staat nu extra in Tennet stopt. Hoe zit het daarmee? Volgens Kroon is dat geld geoormd voor het Nederlandse net. Er gaat niks van naar Duitsland.

Maar waarom ging de toekenning zo geheimzinnig? Het ministerie van Financiën meldde het eerder dit jaar niet bij het Kameroverleg over staatsdeelname. Daar wil Kroon geen commentaar op geven. „Dat is iets tussen de Kamer en het ministerie.”

Het wekt de indruk dat er iets verborgen moet worden.

„Als dat zo is moeten we dat snel wegnemen. Iedereen snapt dat er eigen vermogen bij moet als je 5 miljard moet investeren. De aandeelhouder stopt gewoon geld in een gezond bedrijf, en krijgt een goed rendement.”

Hoe weet u dat? De toezichthouder bepaalt eens in de zoveel jaar de transporttarieven die u bij de klant in rekening mag brengen. Dus wat als de tarieven over een paar jaar opeens omlaag gaan?

„Daar voeren we constant debat over met de toezichthouder. Die wil dat de tarieven omlaag gaan, wij willen een adequaat rendement op het eigen

vermogen. Dat is een gezond spanningsveld.”

Minister Verhagen heeft aangekondigd dat Tennet deels wordt geprivatiseerd. Hoe staat het daarmee?

„De Staat bekijkt of het zinnig is.”

Maar herinnert Verhagen zich dan Eindhoven niet? Daar ging het drie jaar geleden mis toen energiebedrijf NRE een belang van 49 procent in zijn netwerk verkocht aan investeerder Macquarie. Het netwerkbedrijf werd opgezadeld met hoge schulden. Voor de gemeente Eindhoven eindigde het in een financiële strop. Kroon: „Het toont aan hoe zorgvuldig je hiermee moet omgaan.”

Wat doet u met het geld dat u van de mogelijke nieuwe aandeelhouder krijgt?

„In ons investeringsprogramma stoppen.”

Zeggen de Nederlandse begrotingsregels niet dat je zulk geld moet gebruiken om de staatschuld te verminderen?

„Als de Staat iets verkoopt wel. Maar als ze nieuwe aandelen beschikbaar stelt, zoals we willen, is het geen verkoop.”

U weet niet wat de transporttarieven worden, dus heeft u geen zekerheid over het rendement van Tennet. Hoe interesseert u partijen dan om aandelen te kopen?

„Dat is de crux. Ze willen weten wat het risicoprofiel is. Daar praten we met ze over.”

Kan het dat de privatisering niet doorgaat?

„Jazeker.”

En dan moet de Staat nog eens bijspringen. Of Tennet kan zijn investeringsprogramma zoals het er nu ligt niet volledig uitvoeren. „Dat klopt. Meersmaken zijn niet.”

Van Fokker naar Tennet

Mel Kroon (21 juni 1957) is geboren en getogen in Harare, de hoofdstad van Zimbabwe. Hij studeerde lucht- en ruimtevaarttechniek aan de Technische Universiteit Delft. Van 1984 tot 1996 werkte hij bij vliegtuigfabrikant Fokker, als directeur marketing. In die tijd haalde hij ook zijn *mba* aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Vervolgens werkte hij tot 2002 in de verzekeringsbranche, onder meer bij Hooge Huys. Bij SNS Reaal Verzekeringen was hij vicevoorzitter van de directie. Sinds 2002 is hij bestuursvoorzitter van Tennet, eigenaar van het Nederlandse hoogspanningsnet. Kroon is getrouwd en heeft drie kinderen.

Directeur Mel Kroon: „Nederland importeerde 20 procent van zijn stroom, maar straks gaan we 35 procent exporteren.” Foto Flip Franssen